

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w *Poniedziałek* dnia 14 Lipca r. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet Sanktpetersburskich jest dnia 5 lipca.

Gazeta Senacka ogłosiła Naywyższy Manifest w brzmieniu następującem:

z Bożey Łaski,

MY ALEXANDER PIER WSZY,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

i t. d. i t. d. i t. d.

Pragnąc okazać nową pomoc właścicielom majątkow nieruchomych, dla wsparcia ich stanu, dla rozszerzenia rolnictwa, fabryk i wszelkiego ku powszechney pomysłności przemysłu,

Rozważywszy Opinią Rady Państwa,

Uznaliśmy za dobrą utwierdzić przyłączone tu Postanowienie, o odkryciu nowych pożyczek z Pożyczkowego Banku Państwa, również i etat tego Banku.

w Carskiem Siele d. 4 czerwca 1824 r.

Na oryginale podpisano własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką tak: ALEXANDER.

Postanowienie o odkryciu nanowo pożyczek z Pożyczkowego Banku Państwa.

R o z d z i a ł I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Pożyczkowy Bank Państwa ma czynić pożyczki na 24 lata, takż na 12 i na 8 lat, podług żądania zaciągających pożyczkę, i podług natury złożonych przez nich ewikcyy.

§ 2. W pożyczkach 24ro i 12stoletnich opłacają się corocznie procenta i część kapitału, podług załączonych wylczeń; w pożyczkach 8mioletnich opłacają się takż corocznie same tylko procenta, kapitał zaś zostawuje się zaciągającemu pożyczkę powrócić, albo w przeciągu 8miu lat częściami, tysiącami rubli, albo cały w ostatecznym 8mioletnim terminie.

§ 3. Przy wydawaniu pożyczki na 24 lata potrąca się jednoczasowie od wydającej się na pożyczkę summy, jeden procent premium, na rzecz Banku.

§ 4. Ilość pożyczki nie może być mnieysza od 5.000 rubli, i czyni się zawsze w liczbach okrągłych, w stach rubli, dla uniknienia ułamkowych rachunkow.

§ 5. Równymże sposobem razem nie może być wydano więcey, jak 500 000 rubli, w jedną rękę, albo na jeden i tenże majątek; jeżeliby zaś kto żądał pożyczyc więcey, tedy może znaleźć zadosyćczynienie tylko w zdarzeniach, poniżey w §§ 17 i 18 opisanych.

§ 6. Nie zabrania się opłacić całego kapitału i przed ustanowionym terminem; w takim zdarzeniu procenta powinny być wniesione, dla większey łatwości w rachunkach, za miesiąc zupełny, w którym uskutecznia się opłata.

§ 7. Dozwala się mającemu zaciągnięną pożyczkę sprzedać majątek z obowiązkiem wniesienia do Banku przez nabywającego, całej należney summy, albo z przeniesieniem jey na nabywcę na tyle czasu, ile zostaje lat zupełnych do ostatecznego terminu pożyczki.

§ 8. Oddany na ewikcyą Bankowi majątek, póki zostaje u niego w ewikcyi i ten, co zaciągnął pożyczkę jest regularny, nie podpada inwentacyi lub przedaży, tak za prywatne, jako i za skarbowe pretensye, wyjąwszy szczególny przypadek, poniżey w § 76 opisany.

§ 9. Czynienie pożyczki na prawidłach, w Postanowieniu tém objętych, ma trwać przez lat trzy od terażniejszego czasu. Za upłynieniem zaś trzech lat ma być obwieszczono, czyli pozostają one do nowych pożyczek na następne trzy lata w swey mocy, czyli też uznano będzie za potrzebną obracć zgodnie z okolicznościami, na ich miejscu inne prawidła.

§ 10. Postanowienia, któremi Bank Pożyczkowy dotąd się rządzi, a które tem postanowieniem nie zostały odmienione, zachowują moc swoję.

R o z d z i a ł II.

O składaniu ewikcyy.

Oddział I. O ewikcyach w ogólności.

§ 11. Pożyczki czynią się na ewikcyą majątkow nieruchomych, a mianowicie:

I) Majątkow obywatelskich osiedlonych.

II) Domow murowanych w S. Petersburgu.

III) Fabrycznych zabudowań i włościan.

i IV) Włościan, do zakładow górniczych należących.

§ 12. Chcący zaciągnąć w Banku pożyczkę, powinien sam, albo przez pełnomoonika, przy oświadczeniu (podług załączonego wzoru), przez siebie samego, albo przez pełnomocnika podpisaniem, złożyć Bankowi, o pewności ewikcyynego majątku, świadectwo Izby Cywilney, albo Głównego Sądu, tey gubernii, gdzie leży majątek.

§ 13. Mieysce Urzędowe, które to świadectwo wydało, do jego powrotu nie może przyjąć przyznania żadnego aktu na majątek, na który wydane jest świadectwo.

§ 14. Kopia poświadczona takowego świadectwa przesyła się prosto do Banku od Urzędu je wydającego; również i kopia pełnomocnictwa (jeżeli pożyczka robi się przez pełnomocnika) od tego Urzędu, gdzie ono jest przyznane.

§ 15. Podawane do Banku oświadczenia wnoszą się do rejestru kolejnego.

§ 16. Za nadeściem kolei każdemu Bank czyni zadosyć, jeżeli kopije świadectwa i pełnomocnictwa w Banku zostały otrzymane.

§ 17. Jeżeli zaciągający pożyczkę prosi o przyzyczenie więcey 500.000 rubli, tedy do kolei wnosi się ta tylko summa; z pozostałości zaś od tego może się zadosyć uczynić, kiedy wszystkie dalsze żądania, w dniu wydania pieniędzy uskutecznić się mające, są już zaspokojone.

§ 18. Od tego prawidła czynią się następujące wyjątki:

1) W pierwszych dwóch miesiącach od otwarcia pożyczek z Banku, zgoła mieysca mieć nie mogą pożyczki, wyższe nad 500 000 rubli, i kolej dla nich staje się czynną tylko po upłynieniu tych dwóch miesięcy.

2) Po upłynieniu sześciu miesięcy od otwarcia pożyczek, Bank może czynić wydatki i wyższe nad 500.000 rubli razem, w takim zdarzeniu, jeżeli gotowizna kassy przewyższać będzie wszyst-

kie oświadczenia pożyczkowe, które się na widoku mają.

§ 19. W tymże czasie, kiedy się z Banku pieniądze wydają, przesyła się wiadomość do tego Urzędu, który świadectwo wydał; a razem robi się rozporządzenie o nałożeniu na przyjęty na ewikocyą majątek zaprzeczenia, podług ustanowionego porządku.

Oddział II. O pożyczkach na majątki osiedlone.

§ 22. W guberniach: s. petersburskiej, moskiewskiej, woronezkiej, kurskiej, niżehorodzkiej, orłowskiej, penzeńskiej, saratowskiej, simbirskiej, tambowskiej, tulskiej, riazzańskiej, kałużkiej, kazańskiej, orenburskiej, jarosławskiej, włodzimierskiej, kijowskiej, podolskiej, astrachańskiej, wologodzkiej, kostromskiej i twerskiej, daje się po 200 rubli na każdą duszę rewizyjną płci męskiej.

§ 23. W guberniach: wotyńskiej, ekaterynosławskiej, slobodzko-ukraińskiej, tauryckiej, chersońskiej, połtawskiej, czernichowskiej, kaukazkiej, mińskiej, grodzieńskiej, wileńskiej, obwodzie białostockim, wiatskiej, nowhorodzkiej, permskiej, smoleńskiej, ołoneckiej, pskowskiej i archangielskiej, po 150 rubli na każdą duszę rewizyjną płci męskiej.

§ 24. Od tego wyłącza się g. b. rnie witebska i mohilewska, w których pożyczki po 150 rubli na duszę rewizyjną nie pierwiej mogą być z Banku czynione, aż po osobném rozstrzygnięciu, po przywiedzeniu do należytego wyświecenia wszystkich rozrachunków co do summ, wydanych na przeżywienie włościan obywatelskich w tych guberniach.

§ 25. Na prośbę zaciągających pożyczki mają być wydawane kopie świadectw, złożonych na majątki ewikocyjne, dla dania tychże majątków jeszcze na ewikocyą w 50ciu rublach na duszę rewizyjną, w podradach na sukno, wódkę i sól.

§ 26. Pożyczka 24letnia ustanawia się wyłączenie na ewikocyą tylko majątków nieruchomości osiedlonych. Z resztą, ktoby żądał, może pożyczać na ewikocyą tych majątków i na prawidłach 12letniej albo 8mioletniej pożyczki.

§ 27. Majątki osiedlone nie inaczej mogą być przyjmowane na ewikocyą, tylko całkowitemi majątkami i wsiami, albo częstkami wsi, jeżeli one należą do różnych obywateli, ze wszystkimi pożytkami, zakładami i innymi przynależnościami, bez żadnego ich rozdrobnienia.

§ 28. Jeżeli zaciągający pożyczkę z dającej się na ewikocyą wioski zechce zostawić dla siebie kilka dusz wolnych, to się pozwala, ale z warunkiem, że one w inném miejscu dane na ewikocyą być nie mogą, i że wszystka ziemia, do wsi należąca, bez żadnego odjęcia, idzie pod ewikocyą. Samo z siebie wypada, że pożyczka będzie wydana podług rzeczywistej liczby dusz na ewikocyą danych.

§ 29. W zdarzeniu rozdziału danego na ewikocyą Bankowi majątku na sukcesorów, opłata długu za zgodą Banku, rozdziela się pomiędzy sukcesorów, proporcjonalnie do części majątków, dla nich przypadłych; i za nieakuratność jednego z nich dla Banku, drudzy odpowiadają wtedy tylko, kiedyby w zdarzeniu, przedały jego części, nie został uzyskany w zupełności dług Bankowy.

Oddział III. O pożyczkach na ewikocyą domów.

§ 30. Mieszkalne domy murowane, będące w S. Petersburgu, przyjmują się przez Bank na ewikocyą tylko na pożyczki 12letnie i 8mioletnie.

§ 31. Dóm, dany na ewikocyą, powinien być oceniony przez taxatorów przysięgłych, przy dwóch architektach bankowych. Do ocenienia należy równie zabudowanie, jako i plac, przez nie zajęty, ale warunkiem, iż ocenienie nie powinno przewyższać zbioru ośmioletniego czystego i stałego dochodu; z resztą zaś zachowują się prawidła, na ten przedmiot exystujące.

§ 32. Na ewikocyą takich domów, Bank wydaje ilość pieniędzy, równającą się trzem czwartym tej summy, w jakiej dom oceniony.

§ 33. Przy oddawaniu na ewikocyą, dom powinien być zaasekurowany, w Expedycyi Assekuracyjnej, na przyszłość do wydania nowych prawideł względem assekuracji.

§ 34. Dom, na ewikocyą dający się, nie może być assekurowany w mniejszej summie od tej, w jakiej jest oceniony, prócz wyliczonej ceny placu przez ten dom zajętego.

§ 35. Dom, dany na ewikocyą Bankowi, nie może być nigdzie przyjętym w ewikocyi na dostarczenia, podrady, albo inne jakie przedsięwzięcia, chociażby część długu Bankowego była już wypłacona.

§ 36. Dom, oddany na ewikocyą Bankowi, nie uwalnia się zpod zaprzeczenia do zupełnego wypłacenia długu. (Dalszy ciąg nastąpi.)

Przybyli do stolicy: senator Nowosilcow z okręgów wojskowych osad 13zej dywizyi grenadyerów; odstawni jenerał porucznik hrabia Markow, z Moskwy; kamerher hrabia Choissul-Gouffier z Wilna.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa d. 17 lipca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Królewski warszawski uniwersytet, ukończywszy kursa roczne, odbył w dniu 15 lipca r. b. w kościele PP. Wizytek, publiczne obchodowe posiedzenie, na pamiątkę uczonych mężów. Obchod ten rozpoczęła msza ś., którą miał W. J. Falkowski, rektor instytutu głuchoniemych, przy odgłosie muzyki w obecności J. W. J. Kozmiana, Biskupa Kaliskiego, J. W. Oebchelwitza Senatora Kasztelana, Kuratora jeneralnego instytutów naukowych, J. W. W. Staszica, Zieleńskiego, radców stanu i dyrektorów jeneralnych kommissy rządowych, wielu znakomitych osób, młodzieży akademickiej i ze szkół wojewódzkich, w stolicy będących, tudzież licznie zgromadzonej publiczności. Zastępujący rektora uniwersytetu, dziekan wydziału prawa i administracyi, W. Bandke, zagaił posiedzenie stosowną do okoliczności przemową; poczem profesor W. J. Szaniawski czytał wiadomość o życiu uczonem Mikołaja Żalazowskiego; zaś profesor W. Brodowski rozprawił w treści: Co stanowi szkołę malarzką. Potem zostały rozdane nagrody i pisma pochwalne za najlepsze rozprawy i twory sztuk pięknych. Za rozprawy, czterech odebrało medale złote, jeden pochwałę; za twory zaś sztuk pięknych, siedmiu otrzymało medale, a sześciu pisma pochwalne. Odśpiewanie hymnu ś. Ambrożego, zakończyło całą tę uroczystość.

Tom pierwszy *Historyi Państwa Rosyjskiego*, napisany przez Karamzina, a tłumaczony przez G. Buczyńskiego, wyszedł z druku, ozdobiony portretem autora, na pięknym papierze. Dzieło to powszechnie chwalone, wychodzić będzie w polskim języku ciągle.

NIEMCCY.

Od brzegów Menu d. 4 lipca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Izba deputowanych wirtemburskich uchwaliła na sessyi d. 28 z. m., aby dla zmniejszenia zbytecznej liczby psów i zapobieżenia wynikającemu stąd niebezpieczeństwu ich wściekliwości, opłacono podatek roczny po zł. ryńskich 4 od każdego psa pokojowego, zł. ryńsk. 1 od psa myśliwego, a 24 krzycańców od psa utrzymywanego dla bezpieczeństwa domu.

Z powodu częstych deszczów, wezbranie rzek w Niemczech zrzadziło nie mało szkody.

Dnia 6. Król Jmć Wirtemburski wyjechał d. 4 b. m. ze Sztutgardu do Marsylii, dla użycia tam kąpieli morskich. Ma powrócić na początku przyszłego miesiąca.

Xiążę Metternich bawi od 4 b. m. w rodzinnym swoim mieście Koblenz, gdzie także znajdują się: syn jego Xiążę Wiktor Metternich, Xiążę Reuss, Xiążę Paweł Esterhazy, Xiążę Schön-

burg, Cesarско-rossyyski tajny radca *Tatyszczew*, Margrabia *Caraman* i Hrabia *Woroncow*.

Wydano w *Karlsruhe*, w kraju badenskim, nowe urządzenie, tyczące się obrzędów nabożeństwa i nauki religijnej izraelitów. Znakomitsze w niem postanowienia są następujące: Rabini, a w ich niebytności starsi zgromadzenia, są obowiązani czuwać nad nabożeństwem w synagodze i za jej obrębem. Rabini powinni zawsze być przytomnymi w synagodze do usług religijnych. Wszelkie synagogi i zgromadzenia religijne prywatne są zabronione. Mogą jednak być dozwolane wyjątki dla osób w wieku będących i słabych. Czarna deska ma być zniszczoną wszędzie, gdzie tylko dotąd jeszcze się znajduje, również i wszelkie kary, które się ściągają do obrzędów religijnych. Ustać ma zwyczaj przedawania przez licytacyę w synagogach urzędów bożniczych, jakimi np. są: prawo wyciągania ustawy ze skrzyni, i obwieszczenia ustaw. Rabini i starsi synagogi, powinni w swych mowach starać się: pierwsi, aby ustało kiwanie się podczas nabożeństwa i modlitwy hałaśne. Młodzież ma być objaśnioną w tym względzie, i tenże zwyczaj powinien być zabroniony kantorom i tym, którzy mówią modlitwy. Wszelka postawa nieprzyzwoita podczas obrzędu religijnego jest zakazaną. Ceremonia uderzania bezbożnego *Hamana* w święto *Purim*, zabrania się jak naysurowiej. Również zakazuje się przyprawadzać do synagogi dzieci mniej nad pięć lat wieku mające. Wszelkie zarty nieprzyzwoite, których młodzież dopuszcza się czasem w synagodze w wigilię i w sam dzień niektórych świąt, również jako rozdawanie przez niewiasty pomiędzy sobą konfitur w synagodze, jest naysurowiej zabronionem. W niektórych dniach uroczystości religijnych, mają być miewane mowy w języku niemieckim z tekstu hebrajskiego, w których tłumaczone będzie znaczenie tych uroczystości. Mowy pogrzebowe nie powinny mieć miejsca, tylko na żądanie rodziny i to za nagrodą. W dni szabasu będzie miewana mowa niemiecka w każdej synagodze, a to po przeczytaniu miejsca z ustaw i jednego rozdziału z proroków, jakie do czytania są przepisane.

PRUSSY.

Berlin dnia 13 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*)

Hrabia *Goltz*, wielki marszałek dworu, tajny radca stanu, oraz nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Monarchy naszego przy dworze Króla Jmei Wielkiej Brytanii, wyjechał stąd do Frankfortu nad *Menem*.

Baron *Schuckmann*, rzeczywisty tajny minister stanu spraw wewnętrznych i policyi, wyjechał do *Teplitz*, a P. *Roynewal*, królewsko-francuzki nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister przy dworze tutejszym do kraju hannowerskiego.

W mieście szlaskim *Muskau*, w obwodzie rejencyi lignickiej, nie daleko *Sorau*, odkryto źródło mineralne, mające w sobie cząstki nader skuteczne dla zdrowia ludzkiego. Urządzono już kąpiele i źródła do picia. Oprócz tego, w okolicy *Muskau* znajdują się wody do innego rodzaju kąpiele, podobne jak w bliskości *Marienbadu*, i bardzo wielki skutek czyniące. Dnia 27 z. m. otworzone zostały kąpiele zwane *Hermannsbad*.

ANGLIA.

Londyn d. 2 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*)

Obiad u Lorda *Wellington*, na którym się Król Jmé d. 24 z. m. znajdował, trwał od godziny 7mej wieczorem do północy. Pani *Catalani*, oraz inni znakomici śpiewacy i śpiewaczki, zachwywali swym głosem podczas stołu.

Rozchodzą się tu odezwy, które *Iturbide* przed wpływieniem z Anglii kazał drukować, dla rozdania ich w kraju meksykańskim, gdy wysiadzie na ląd. Objęte w nich myśli nie pozwalają jednak dociec prawdziwego jego zamiaru.

Słychać, iż P. *Morier*, były nasz poseł przy

dworze perskim, uda się w szczególnem zleceniu do Meksyku, i tym końcem uzbraja się fregata dla niego.

W ostatnich 6 latach sprowadzono z Prus i Niemiec do Anglii rozmaitych towarów 9 milionów 625,433 łasztów, a wywieziono z Anglii, do Prus i Niemiec towarów 58 milionów 653,670 łasztów. Ogulnie wprowadzono do Anglii zagranicznych towarów w 1821 r. 29 milionów 724,173 łasztów, w 1822 r. 29 milionów 401,807 łasztów, w 1823 r. 34 milionów 594,245 łasztów; a wyprowadzono z Anglii do krajów zagranicznych w roku 1821, 40 milionów 194,892 łasztów, w 1822 roku 40 milionów 558,488 łasztów, a w 1823 r. 43 milionów 144,466 łasztów.

Mowę, którą miał za grekami Pan *Webster* na kongresie Zjednoczonych Stanów północney Ameryki, przełożono na język nowo grecki i posłano do Morei.

Okręt *Florida* przywiózł do Anglii zwłoki zmarłego w Grecyi Lorda *Byrona*.

Pan *Józef Lancaster*, wynalazca szkół wzajemnego uczenia, po długim pobycie w krajach Zjednoczonych Stanów północney Ameryki, udał się do *Laguairo*.

Myślą tu urządzić pocztę statkami parowemi między *Londynem* a *Bombay*. Tym celem utworzy się wkrótce kompania, która złoży 30,000 f. s. — Statki płynąc będą z *Londynu* do *Lisbony* lub *Marsylii*, ztamtąd do *Malty*, a potem zaraz do *Alexandryi*, *Kairu*, *Suez*, *Mocca*, *Socatra* i *Bombay*. Żegluga ta odprawić się może we 55 dniach. Kupcy w *Kalkucie* pragną, aby ten zamysł przyszedł do skutku i złożyli blisko 12 500 f. s.

Dnia 3. Wczora odprawiła się nadzwyczajna rada gabinetowa w wydziale interesów zagranicznych i trwała przeszło 3 godziny.

Gazeta tutejsza, *Globe and Traveller*, umieściła co następuje: „Między licznemi pogłoskami, które się dziś na giełdzie rozeszły, jedna szczególnie zwróciła na siebie powszechną uwagę, to jest, iż rząd portugalski, przekonany o demoralizacyi wojska swego, miał postanowić zupełnie je rozpuścić, i nanowo urządzić. Tym celem dwór lisboński miał żądać dostarczenia posiłkowego korpusu angielskiego, dla utrzymania spokojności w kraju, dopóki się nowe wojsko nie urządzi. Słychać, iż gabinet Angielski skłonił się już do posłania 6,000 wojska hannowerskiego do *Lisbony*.“ (Wydawca rzeczoney gazety oświadcza, iż tę wiadomość podaje tylko za pogłoskę, chociaż ma ją udzieloną od osób, które zwykły wiedzieć o planach polityki prędzej aniżeli kto inny).

Pan *Michelena*, tutejszy poseł meksykański, którego *Lobato* i stronnicy jego w Meksyku poczytywali za hiszpana, jest rodem meksykaninem z *Valladolid de Mechuacan*, i nayıpierw służył w wojsku, walczył w r. 1809 za niepodległość oyczynny swojej, a doznawszy dobrych i złych losów, został członkiem stanów hiszpańskich roku 1820, po których ustaniu, wrócił do Meksyku, gdzie działał czynnie przeciwko *Iturbidemu*, i tym sposobem stanął na czele władzy wykonawczej.

FRANCYA.

Paryż, dnia 3 lipca.

(z *Gazety Warszawskiej*)

Obrady Izby.

Izba Deputowanych.

Dnia 28 czerwca roztrząsano jeszcze wydatki na wojnę hiszpańską. Nie dozwolono drukować mowy, którą w tej mierze miał P. *Benjamin Constant*, a na mowę generała *Foy* odpowiedział minister skarbu, iż po chwalebnie ukończonej kampanii, ministrowie zostawują zaszczyt i sławę Xiążęciu naczelnemu wodzowi wojska, a odpowiedzialność sami na siebie przyjmują. Usprawiedliwił się potem z zawartego z P. *Ouvrard* układu, dowodząc, iż wojna w Hiszpanii różniła się od wszelkiej innej, gdy niewypadało jej prowadzić kosztem kraju, w którym i dla którego została przedsięwziętą.

Sessya d. 29 czerwca zaczęła się od zdania

sprawy przez P. Duhamel o projekcie do prawa względem naprawy dróg we wsiach, radząc przyjęcie jego z małemi odmianami. Wzięcie tego projektu pod rozważenie nastąpi po obradach względem budżetu. Prezes udzielił potem list jenerała Foy, który prosi o pozwolenie wyjazdu dla poratowania zdrowia, co na krótki czas przed zakończeniem tegorocznego posiedzenia sprawiło niejaki zadziwienie. Przychyliła się atoli Izba do tej prośby, a potem zaczęła dalsze obrady względem nadzwyczajnych wydatków przeszlorocznych. P. Devaux ganił złą administracją wojska, i zapytał się ministrów, który z nich chce w tej mierze przyjąć odpowiedzialność; nieodebrawszy zaś odpowiedzi oświadczył, iż milczenie to wcale go niedziwi, bo istotnie niemożna przypisywać winy, ani przeszłemu, ani terazniejszemu ministrowi wojny: gdyż pierwszy odrzucił układ z Panem Ouvrard, i wyszedł z ministerjum, a drugi dopiero d. 19 października objął urząd, kiedy już wspomniany układ oddawna był zawarty. Jenerał Partenneaux twierdził, iż układ z Panem Ouvrard był skutkiem nagłych okoliczności. Panowie Bablon i Noailles poparli także projekt do prawa, poczem jednomyślnie prawie żądano ukończenia rozpraw. Opart się temu P. Clausel de Cossergues, i w zabranym głosie zbił twierdzenie Pana Constant, jakoby w Hiszpanii, mimo odezw Króla, dopuszczono się ucisków i gwałtów w imieniu samego Monarchy. P. Martignac, zdający sprawę, poczytując wdanie się jenerała liweranta za nieszczęście, oświadczył życzenie kommissyi, aby przy ostatecznym zamknięciu rachunków, które na przeszlorocznym posiedzeniu ma być podane, oddalono niezdatnych, a ukarano oszukujących, teraz zaś, aby Izba nie wzbraniała się uznać długu, zaciągniętego w skutku postanowień królewskich. Prezes przeczytał potem pojedyncze artykuły projektu do prawa, z których pierwszy, wyznaczający dodatkowo 575,893 na budowę nowego teatru opery, oraz drugi względem rozkładu 100 milionów między rozmaite ministerja na opędzenie wydatków wojennych, przyjęto bez oporu. Trzeci art. względem dodatku 107 mil. 827,085 fr. na nadzwyczajne i gwałtowne wydatki przeszloroczne, dał powód baronowi Clarac do ujęcia się za intendentami wojskowemi. Przyjęto nakoniec i ten artykuł, a potem cały projekt utrzymał się większością 234 kresek przeciwko 69.

Na sessyi d. 5 b. m. przyjęto większością kresek 301 artykuł do prawa względem naprawy dróg we wsiach.

Dnia 1 b. m. Xiążę Brissac podał petycyą Pana Houpeville de Neuville, mera w Mesnil-Esnard niedaleko Rouen, aby xiążę utrzymywali xięgi stanu cywilnego. Po zwawych w tej mierze rozprawach, odesłano petycyą do ministra spraw wewnętrznych.

Król Jmó przewodniczył w St. Cloud na radzie ministrów, która trwała półtorej godziny; we dwa dni potem, Hrabia Villele i kanclerz minister sprawiedliwości pracowali z Monarchą. Przy pałacu w St. Cloud wystawiony będzie teatr dla zabawy Króla.

Liberalisci (pisze dziennik Gwiazda), rozsiewają nowe pogłoski, iż nie tylko minister wojny, ale i inni podali prośbę o uwolnienie od urzędu. Mówią także, iż Izby, których posiedzenie ukończy się w sierpniu, zostaną zwołane w listopadzie. Odpowiadamy na to, iż co się tycze ministra wojny, wieść ta jest płonna. Pogłoska zaś o zwołaniu Izb w listopadzie jest tak niedorzeczną, iż nawet niezasługuje na zbijanie.

Sąd kryminalny w Tuluzie badał d. 10 z. m. półkownika Gauchais, który wyznał, iż jest tym samym, na którego sąd w Poitiers wydał wyrok w sprawie o spisek Bertona. Opuścił wtedy Francję i udał się do Anglii, a ztamtąd do Hiszpanii. Przybył do prowincyi Galicji na 7 miesięcy przed rozpoczęciem wojny, i został umieszczony w sztabie jenerała Morillo. Prezes sądu okazał mu list jenerała Quiroga do jenerała Ballasterossa, iż rzeczony półkownik w kwietniu 1823 był w Korunnie; oskarżony zaprzeczył, aby wiedział o tym li-

ście. Dnia 26 z. m. odbywało się dalsze badanie. Pokazano półkownikowi odezwę, którą wydał d. 9 kwietnia 1823 do mieszkańców Korunny. Zapewnił słowem honoru, iż podpis jego jest zmyślony. Sprawa jeszcze się nie skończyła.

Fregata Juno, na której jenerał porucznik Guillemot, poseł nasz przy dworze tureckim, popłynął do Stambułu, wróciła już do Tulonu wraz z fregatą Medea, która krążyła przy brzegach Lewantu.

Hrabia Cossa dał niedawno w sali Dyanny śniadanie na 60 osób, poczem nastąpił bal. Infant portugalski Don Michał i Xiężna Berry z dziećmi znajdowali się tamże.

Xiążę Montmorency-Laval, nadzwyczajny nasz poseł przy stolicy apostolskiej, przybył tu z Rzymu, po otrzymanem na 3 miesiące pozwoleniu.

Pewny krawiec kupił wspaniały pałac kardynała Fesch w tutejszej stolicy.

Spadnienie ceny papierów skarbowych naszych, przyprawiło kilku spekulantom o zgubę. Jeden z nich zarznął się brzytwą, a drugi zadłużywszy się 160 000 fr., zniknął.

Ajenci wyspy Hayti (St. Domingo), którzy niedawno przybyli do Havre, udali się natychmiast w dalszą drogę do Paryża z porucznikiem Croiset, dowódcą potęgi morskiej w Havre.

Słychać, iż w wielu departamentach zalecono śpisać dobra emigrantów, i spis ten przesłać ministrowi skarbu.

Dnia 4. Tutejszy Dziennik Rozpraw twierdzi, iż Grecy wiedzą o zamiarach baszy Egiptu, który im zostawia tylko wybór, albo być poddanymi jego, albo zostać zupełnie wytopionymi, i niedadzą się mu uwieść.

Dnia 6. W pierwszej połowie przyszłego miesiąca, powróci Król Jmó z St. Cloud do tutejszej stolicy. Xiężna Berry wyjedzie około d. 22 b. m. do Normandyi, a mianowicie do Dieppe, gdzie kąpiel morskich używać będzie, ma zaś powrócić na uroczystość ś. Ludwika.

Cena papierów skarbowych naszych spadła wczora na giełdzie. Dziennik Gwiazda twierdzi, iż przyczyną tego była odebrana tu nadzwyczajna wiadomość o spadnięciu ceny papierów skarbowych na giełdzie londyńskiej, co gazeta angielska Goniec przypisuje ostatnim doniesieniom z Lizbony, iż Król Jmó Portugalski miał żądać korpusu wojska angielskiego.

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 23 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Słychać, iż Król Jmó z rodzina swoją, oprócz Infanta Don Carlos, wyjedzie d. 1 lipca do Cuenca, a ztamtąd do wód w Sacedon. Że zaś Monarcha nie weźmie z sobą żadnego ministra, zda w tymczasem rząd Infantowi Don Carlos.

Gdy Don Wiktor Saez przybył do Tarragony, miejsca wskazanego mu na mieszkanie, powstał tam wielki rozruch. Kilku rojalistów zebrawszy się, wybiła okna w domach konstytucjonistów.

Cała konstytucyjna municypalność miasta St. Jago, z 15 członków złożona, ratowała się ucieczką, dowiedziawszy się, iż w skutek uchwały amnestycznej ma być osadzoną w więzieniu.

Wszystkie prawie osoby uwięzione w Sarragossie i Pampelunie z powodu zdań politycznych, otrzymały swą wolność. Przeciwnie w prowincjach Biskajskich wyrok amnestyi nie jest jeszcze do skutku przywiedzionym.

Zpomiedzy straconych 4 zabójców kanonika Vinuesa, jeden był kapitanem artylleryi, drugi uczniem szkoły prawa, a dwaj inni nieznanymi obywatele. Chirurg, którego także na śmierć skazano, został dla choroby oddany do szpitala i zniknął. Dwunastu innych ludzi wpłatanych do tej sprawy osadzono na lat 5 na galery.

Banda rozbojników, ze 30 ludzi złożona, która napastowała prowincyę Guipuscoa, ścigana od wojska, umknęła w góry Nawarry. Kilku tych ludzi służyło dawniej pod dowództwem el Pastor.

DODATEK.

Wilno dnia 14 Lipca o. s. 1824 Roku.

HISZPANJA.

Sprawa przyprowadzonego tu *Capape* odbywa się z pośpiechem; 13 uwięzionych z nim oficerów zeznają ważne rzeczy.

Władze hiszpańskie w *Calatagud* dwukrotnie prosiły generała francuzkiego w *Saragossie* o przysłanie wojska, któreby powściągnęło bezprawia pospólstwa.

Urzednicy celni zabrali znaczny zapas wina i wódki, należący do Pana *Ouvard*, czego przedaż nastąpi, a pieniądze oddane będą do skarbu.

Od granic hiszpańskich dnia 15 czerwca.

List z *Saragossy* pod d. 15 b. m. wyraża co następuje: „Wczora zaczęto tu uwalniać uwięzionych, którzy za swoje zdania polityczne nie mają być pod sąd oddani. Panuje największa spokojność od czasu jak mamy osadę francuzką. Nie tak jest w innych miastach *Arragonii*, gdzie władze ustanowione przez Króla *Jmci*, nie mają jeszcze należnego im uszanowania.”

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 20 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Gazeta dworska tutejsza zawiera jeszcze następujące wiadomości o ostatnich wypadkach tutejszych: „Pomiędzy samowolnie wtrąconemi do więzienia, znajdowali się dwaj ministrowie królewscy, którzy zawsze dawali dowody wierności swojej, i z których jeden dopiero przed rokiem został przywołany z wygnania, na które skazali go rewolucyoniści. Uwięziono także tych, którzy najbliżej otaczali Monarchę, a nawet kilku jego szambelanów. Wiadomości doradcy namówili Infanta, aby tych wszystkich więźniów wziął pod swoją bezpośrednią jurysdykcją do prywatnych więzień, chociaż podług ustaw portugalskich nikt nie może być dłużej nad 24 godzin przytrzymanym, bez oddania pod sąd właściwy. Kilku uwięzionych zaprowadzono do *Queluz*, i tam przez 5 dni w zamknięciu trzymano. Probowano wszelkich okrucieństw, aby ich skłonić do przyznania się do zbrodni, której nigdy nie popełnili; dopuszczono się hańb niesłychanych! Zarzucmy grubą zasłonę na te czyny. Niech będzie dla nas pociechą to, że Infanta był tylko narzędziem złych ludzi. Gdyby nieszczęścia, o których wzmiankuje odezwa Infanta, rzeczywiście istniały, gdyby Król *Jmci* był otoczony złemi radcami, i nie miał swojej woli, do kogożby się lepiej udać można było, jak do samego wspaniałomyślnego Monarchy, który czyni wszystko dla dobra swego kraju? Czyliż odmiennie postępowanie nie musiało widocznie mieć szkodliwych skutków? Wojsko nie mogło inaczej działać, jak działało; musiało słuchać swego dowódcy, i z tej to przyczyny Król *Jmci* w odezwie swojej z dnia 9 maja oświadczył, iż czyniło swoją powinność. Lecz z drugiej strony przyczynić można szkodliwy wpływ siły zbrojnej na stosunki polityczne, jak się najpierw okazało podczas rewolucyi w *Oporto* d. 24 sierpnia. Dwa są rodzaje praw w towarzyskim stanie: prawo sprawiedliwości i gwałtu; a ostatnie nie zawsze pomaga pierwszemu. Wojsko powinno być zawsze uważane za przymuszającą władzę w ręku panującego. Gdyby mu dozwolono przeistaczać rządy; wnetby zniknął porządek towarzyski.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 23 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wiadomości z Turcyi zawierają co następuje: „Szeik *Achmet*, którego ciemny i zabobonny

lud poczytuje za wielkiego przyjaciela *Allaha* (*Boga*) odprawiał niedawno modlitwę swoją w meczecie w *Mekce*; w tem Anioł wziął go za rękę; słyszał głos *Mahometa*, który mocno przed nim skarżył się na zbytki i grzechy mahometanów. Nie śmieć (rzekł) pokazać się już więcej przed *Allahem*; inni Prorocy naśmiewają się ze mnie. Prawowierni nie są już godni świętych praw, które im dałem. Ze 120,000, którzy we dwóch latach na wojnie zginęli, ledwo 10,000 miało szczęście wyjść do *Raju* obiecanego wiernym. Powstań *Szeiku Achmeecie*, idź i utwierdź wiarę ludu mojego. Wyrwij go z nieładów, aby znowu stał się godnym mnie i *Allaha*. Dywan w *Stambule*, odebrawszy o tém wezwaniu wiadomość, długo się naradzał, a nareszcie ogłosił je w wydanym firmannie, który we wszystkich meczetach krajowych przeczytać kazał. Zalecił oraz surowo wszystkim turkom, aby temu, co mówi *Szeik Achmet* zupełnie wierzyli, postarali się o kopię słów jego, i nosili ją na sercu.

Listy prywatne z *Korfu* donoszą o porażce turków przy *Termopilach*, dodając, iż cały korpus tociotyśięczny, pod sprawą *Bekir* baszy, drugiego dowódcy wojska *Seraskiera*, miał być wycięty. Zdaje się jednak, że wiadomość ta potrzebuje potwierdzenia.

Według listu z *Stambułu* pod d. 10 czerwca, wkrótce ma być wydany firman względem ustąpienia wojska tureckiego z księstw *Multan* i *Woloszczyzny*.

Dnia 24. Pan *Raffanel*, były wydawca *Dostrogacza Wschodniego* w *Smyrnie*, wydał niedawno drugi tom swojej historii wypadków w *Greyci* do końca roku 1823. Zakończył go następującemi uwagami: „Prawdziwie twierdzić można, iż kampania roku 1823 ukończyła ocalenie greków. Zaręczyły je zwycięstwa roku 1822; lecz *Porta* nie wyczerpała jeszcze była wszystkich swoich źródeł, i jenerałowie jej byli podobno nieco nieroztropniemi. W roku 1823 użyła wszystkiego dla zapewnienia pomyślnego skutku działaniom lądowym i morskim; doskonale ułożony plan kierował poruszeniami wojsk, które działały z największą zgodnością; uderzono od razu na wszystkie części *Greyci*, i wszędzie odparto barbarzyńców. Wszelako probować będą nowych przedsięwzięć, bo zaślepią ich nienawiść, a doświadczenie nie naprawia; lecz znowu nie doznają pomyślności. *Greycy* nie ma się niczego z ich strony lękać, i hordy tureckie znajdą trzeci raz grób na równinach *Beocyi* i w *Peloponezie*. Jeśli Dywan nie zdołał podbić tego bohatyrskiego ludu, kiedy jeszcze nie był połączony, jako ciało narodowe; czegoż się może teraz spodziewać, kiedy w zgodności działa, kiedy zna swoje siły, i kiedy biegli dowódcy prowadzą liczne jego wojsko? Najlepiej byłoby dla *Porty*, aby przystała na to, czemu przeskodzić nie może; lecz jest zbyt dumną, aby się do tego stopnia upokorzyć miała; przekłada niebezpieczeństwo zgubney wojny, która ją niszczy z pieniędzy i ludzi, a nawet byt jej naraża. *Greycy* są dziś niejako polubownymi sędziami losu swego; bez trudności oprą się napadom *Porty*; lecz niech się strzegą domowych poróżnień! Gdy jaki kraj jest szarpany własnymi swymi rękami; wtenczas sam wystawia się na zemstę nieprzyjaciół swoich.”

Kurs wileński na assygnaty od dnia 8 lipca: rubel srebrny 3 rub. 79½ kop. dukat nowy 11 rub. 95 k., stary 11 rub. 75 kop., imperyal 36 r. 80½ kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Wojennego Litawskiego Gubernatora* *Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler*,

w *Drukarni Redakcyj*

Dziennik Wileński.

Dziennika Wileńskiego Nr. 5 zawiera następujące materye. *Literatura.* Jona, legenda z innymi poezjami przez Waltera Patersona. — *Historja Krajowa.* Latopisiec Rusi, obejmujący pracę Nestora i jego przedłużaczów *Ciąg 7my.* — *Poëzja.* Bóg, naśladowanie ody Dierżawina, przez Samuela Kostrowickiego. — *Mechanika.* Wypadki z wielu doświadczeń w celu oznaczenia ludzkiej siły, w dzienney pracy. — *Meteorologija.* Orurkach szklistych, które się tworzą przez wystrzały piorunów, przez Michała Ławickiego. — *Rolnictwo.* Opisanie instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w Hohenheim, przez Jana Krynickiego. — *Fizyka.* Rys ważniejszych postrzeżeń i doświadczeń w roku 1821 i 1822; przez Michała Ławickiego. — *Rozmaitość.* O środku do nauczenia się myć i gotować wełnę cienką — O kompanii Rossyjskiej Południowo-Zachodniej. — Wystawienie robót szkoły mechaniki w Krzemieńcu. — O planach do budowy zakładów dobroczynnych. — *Bibliografija.* Nowe dzieła polskie: Teologia. Wymowa Kaznodziejska Krajopisarstwo. Gospodarstwo Pismo peryodyczne O dziełach zmużdkich.

1. Rząd CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego uwiadamia, że na uskutecznienie w czasie terażniejszych wakacy niektórych robot mularskich i malarskich w Klinice, będzie w tymże Uniwersytecie dnia 23 lipca r. t. o godzinie 4 z południa publiczna licytacya. Życzący przeto należeć do niej, zechcą się stawić na czas wyżej oznaczony z potrzebną na to kaucyą w kancelaryi Uniwersytetu, w której warunki każdego dnia do przejrzenia są wolne.
Zastępca Sekretarza Wincenty Giecold.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na wezwanie Rządu banku pożyczkowego Państwa, będą się przedawać majątki obywatela Jana Wiktora syna Lubańskiego, położone w Wileyskim powiecie a mianowicie: folwark Teklenopol z 10cią dymami, w których dusz płci męskiej 194, ziemi oromey, sianożęci i pod lasem do 98 $\frac{3}{4}$ włok, a rocznego dochodu wyliczono srebrem 1548 rub. 50 kop.; folwark Stasin z 10ym miasteczkiem i 3ma wsiami, w których płci męskiej dusz 163, ziemi oromey, sianożęci i pod lasem do 52 włok, a rocznego dochodu wyliczono 1338 rub. 50 kop.; życzący nabyć takowe majątki osobno albo (w zdarzeniu potrzeby) razem, zechcą przybyć do tego Rządu do targow na terminy: 1szy od dnia wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich Gazetach za miesiąc; 2gi za dwa; a 3ci i ostatczny za 3 miesiące w pierwszy sessyyny dzień. Dnia 28 junii 1824.

Sekretarz Felicyan Arcimowicz.

1. Izba Skarbova Mińska obwieszcza niżej wyrażone osoby, iż dla jawienia się do odebrania Naymilościwiey przeznaczonych im pensyy, lub dla przystąpienia do tego prawnie tymocowanych, na osnoście Ukazu Rządzącego Senatu pod d. 25 maja 1806 roku naznaczony termin roczny, licząc od terażniejszego miesiąca julii, po którego upłynieniu należne im pensye, będą z rozchodu wymazane.

Moskiewskiego Grenadyerskiego pólku szeregowemu Andrzejowi Zibzinu należy pensyi za 1823 i 1824 rok rub. 19 kop. 80.

Litewskiego Ułańskiego pólku towarzy-

szowi Jakubowi Pietrowskiemu od 1818 do 1825 roku należy pensyi rub. 97 kop. 75 $\frac{1}{2}$.

i 49go jegierskiego pólku szeregowemu Wincentemu Lipnickiemu od 18 7bra 1817 do 1825 roku należy pensyi rub. 13 kop. 98 $\frac{1}{2}$.

Guberski Kaznaczey Brujewicz.
Sekretarz Iwanow.

1. W mieście Slucku odbywać się będą pod prezydencyą Powiatowego Marszałka na wybudowanie tamiecznego prowiantskiego magazynu targi: 1szy 28, 2gi 29, 3ci 30 i przetargi 31 następującego julii, na który wyliczono podług śmiety summę 6568 rub. 77 kop.; na te terminy wzywają się życzący do targow z prawnymi kaucyami w trzeciej części tey summy, za jaką wezmie na siebie wybudowanie. Junii dnia 1824 roku. W niebytności Cywilnego Gubernatora Miński Vice-Gubernator Jan Małafiejew.

1. Oświadczenie imieniem JW. Kazimierza Kostrowickiego Star. Cybor. czyni się z okoliczności następney: posiadając oświadczający dom murowany w mieście Wilnie przy bramie byłey Rudnickiey położony, w znaczney części własnym kosztem i staraniem zrestaurowany, w zarządzenie temczasowe oddał synowi JW. Heronimowi Kostrowickiemu Vice Marsz. ptu Słonim. z tym warunkiem, ażeby połowa idrat z owego domu przychodzące Heronim bratu swojemu Romualdowi Kostrowickiemu Prezydentowi Ziem. Lidz. każdorocznie oddawał, a lubo tenże Heronim Kostrowicki miał wydany dokument wr. 1816 januaryi 18 dnia na dom powyższy od oświadczającego się oycy, ten jednak jako kondycjonalne sporządzony, napisany na prostym papierze i podług prawa nieprzyznany, żadnego znaczenia mieć nie mógł, jednakże JW. Heronim Kostrowicki nie będąc właścicielem wyż rzonego domu, wszedł niewolnie w układ z żydem Herc Abrahamem Gincbergiem, i pod r. 1824 apr. 23 postanowił z nim interczyyny dokument, przez jakowy umówił się za wieczność do siebie mienależącego domu r. sr. 6,000, na rzecz czego przyjął od żyda Gincberga r. sr. 1,500 a resztujące pieniądze do opłaty sobie w przeciągu lat trzech zastrzegł, a między tym korroboratę od oświadczającego na wyprzedaj postanowioną uzyskać dla nabywcy zaassekuirował, oraz ewikcyą na pewność więz tych przy interczyzie pieniędzy na summie u JW. Karola Hrabia Przezdzieckiego będącey star. Gincbergowi wniosł i opisał, aprzeto kiedy bez woli oświadczającego syn JW. Heronim Kostrowicki z krzywdą dalszego rodzeństwa wymieniony układ stanowiąc, nieprawą zawarł interczyzę, a równym sposobem kiedy ewikcyą na summie od JW. Przezdzieckiego należącej jest zle opisana, albowiem kapitał w ręku JW. Przezdzieckiego znajdujący się do dalszego rozrządzenia oświadczającego się jest zostawiony, czynność zatem JW. Heronima Kostrowickiego manifestując, jeśliby star. Gincberg nieprawego nabycia zrzec się nie chciał i pod jakimkolwiek pozorem z kamienicy mojej własney natychmiast nieustępował, że o powrót domu mego prawnem działać będę i okary za samowolne zajęcie własności mojej dopomnę się, w tem celu

publiczne przed aktami zapisuję oświadczenie.

Takowe oświadczenie z mocy plenipotencyi przez JW. Kazimierza Kostrowickiego Star. Cybor. wydanej dnia 19 decembra 1823 roku w aktach Grodzkich Słonimskich przyznanej w imieniu tegoż JW. Kostrowickiego podpisuję Franciszek Jocz.

Roku 1824 mca julii 10go dnia. Przed aktami miasta Gubern. Wilna naydując się obecnie WJPan Franciszek Jocz takowe oświadczenie ku wpisaniu do akt podał. Przyjąłem i że jest aktach świadczę, Ignacy Misiewicz Rejent.

Takowe oświadczenie wolno do druku przyjąć Wincenty Malinowski P. B. M. W.

1 Po zesłym Andrzeju Januszkiewicz, pozostała ruchomość, stosownie do postanowienia Opieki Szlacheckiej Powiatu Wileńskiego będzie się przedawać przez publiczną licytacją w domu JW. Tomasza Wilejki Członka Kommissyi żywności Gubernii Lit. Wileńskiej, na zaułku Bernardyńskim położonym, od dnia 21 tarazn. mca lipca od godziny 2rey po południu, do czasu ukończenia teyże licytacji. Opieka więc wzywa mających chęć nabycia pomienionej ruchomości, aby raczyli się zbierać w terminie i miejscu przeznaczonym. R. 1824 lipca 12 dnia, Nr. 253 (podpisano). Wzstępstwie Marszałka Ptu Wileńskiego, Prezes Ziemiński i Kawaler Michał Sawicki.

Za zgodność: Sekretarz Szlachecki Ptu Wileń. Z. Siemaszko.

P o z e w.

3. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rosssją etc. etc. etc.

Staroz. Itce matce, Wolfowi synowi Mejerowiczom Frankielom successorom Mejera Faybiszowicza, pozew rekonwencyonalny ex novo emerigenti stosownie do konst. 1726 i 1784 wynoszący się przed Sąd Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich od Rządu ustanowiony, w mieście Wilnie agitujący się, z powodz. Urodz. Michała Zaleskiego b. Podkomr. Ptu Ross. Prokuratora Jeneralnego massy, który w odzowności do dowodów przez komportacją odkrytych z objaśnienia ostatecznego w sprawie, pozywa w szczególności oto: iż obzał. sukcesorowie Mejera napastnie o czer. zł. 2000 jakoby w r. 1816 lutego 1 d. zesłemu Białopietrowiczowi wypłacone, rozpoczawszy proces, przez rozbiór szczegóły zamiarem tegoż processu, sami okazaliście: iż za kontraktem na wyrób dębu okrętowego przez zesłego Mejera w r. 1807 gbra 12 d. zawartym, znaczną do massy summę zawiniacie i z oney szczególne usprawiedliwienie się, przez złożenie rumowych rachunków jesteście obowiązani; a zatem Prokurator massy stosownie do przedsięwziętego dowodu, na objaśnieniu w sprawie zaszczeólnionego, pozywa obzał. w prośbach, o reprodukcją in instanti, z obowiązkiem przysięgi na nieznanaydowaniu się, wszelkich riotacyów i rachunków rumowych podacie r. 1807 gbra 12 d. nastalych, a jeżeli tych nie złożą o sądzenie na obzał. successorach jako posiadaczach wszelkich funduszów pótymże Mejerze pozostałych, summy na specyfikacyi zjawnionej czer. zł. 12,840, rub. sr. 400,

z inekwitacją per extinnationem i z wolną licytacją ruchomości do wszelkiego tak zesłego Mejera jako też obzał. successorów leżącego ruchomego summowego funduszu, o skassowanie i znikczemnienie, mocą złożonych dowodów i naoczego przeswiadczenia pretensyi o czer. zł. 2,000 za rewersem zesłego Białopietrowicza, jako powrótem obliżu Chociatowskiego i za onym zaszley wypłaty wiecznie umorzoney, przez prawa Lit. Ar. 25 i 91, z Roz. 4, Artyk. 45 z Rozdz. 3, i dalsze liczne ustawy Monarsze o dawności piszące, nakoniec przez amissiją w r. 1809 na wszelkie nieobjawione pretensye ogłoszoną, na zawsze znikczemnionej, i takowego rewersu a oraz kontraktów extradycyi uznania, o sądzenie expensów prawnych i tego wszystkiego co się przez sprawę dowiedzie i proszonym będzie.

Roku 1824 junii 19 d., woźny zeznając, iż takowego pozwu kopią zgodną w sprawie JW. Michała Zaleskiego b. Podkom. Ptu Rossień. Jeneralnego Prokuratora massy Star. Itce matce Wolfowi synowi Mejerowiczom Frankielom jako niewiadomym o mieyscu mieszkania do drzwi Sądowych przed Sąd Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich od Rządu ustanowionej rekonwencyonalnie ex novo emerigenti przybiłem. Felix Cebulski woźny Kommissyi Radziwiłłowskiej.

Roku 1824 lipca 3 dnia świadczę, że woźny wyżey wyrażony rellacją tego edyktałnego pozwu urzędownie zeznał, Aktowy Regent w Sądzie Kommissyi Radziwiłłowskiej Józef Doboszyński.

Wolno drukować. Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłłowskiej.

3 ALEXANDER Pierwszy Samowładnący IMPERATOR Wszech Rosssy Król Polski etc etc etc.

Urnu Józefowi Chobrzyńskiemu b. Majorowi woysk francuskich, potém Lowczemu puszczy Radziwiłłowskiej, pozew w mieyscu exekueyi przed Sąd Kommissyi na urządzenie interessów Radziwiłłowskich naywyższą wolą ustanowiony w mieście Wilnie sądzący się z powództwa Urgo Michała Zaleskiego b. Podkomorzego ptu Rosieńskiego massy funduszów i interessow Xieźniczki Stefani Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora wynosi się oto; za dokumentem, jednym 1720 marca 21, w Nowogródku na r. s. 50, Tomaszowi Miedzychowskiemu b. Jeneralnemu Inspektorowi dochodow massy wydanym, a 1822 grudnia 31 na rzecz teyże massy przelanym, drugim 1811 8bra 17 w Dolhobrodach pracowitemu Hryhoru Putnikowi włościaninowi massy na czer. zł. 32 i r. s. 4 wydanym, zawinił obzałny Józef Chobrzyński massie Radziwiłłowskiej ogólnie czer. zł. 32 i r. s. 54 z procentami każdorocznymi, o powrót których; pozwany obzałny do tegoż Sądu 1823 februarii 20 dla zwłoki w sprawie 1824 maja 28 niestawając, dał się skondemnować na lukra B. D. i W. przeco zmuszasz Prokuratora do powturnego pozwania w prośbach o warowanie mieysca stanności, o sądzenie summ kapitalnych z procentami i expensami prawnymi z oparciem na wszelkim obzałnego majątku a nawet i osobie, z wolną poprawą tey žaloby.

Roku 1824 mca junii 19 dnia Woźny świadcze, iż takowy pozew od JW. Michała Zaleskiego b. Podk. Rosieñ. massy funduszow i interessow Xki Stefani Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora przed Sąd Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie ustanowiony, JP. Józefowi Chobrzynskiemu b. Majorowi w. fr. i Łowczemu puszczy Radziwiłłowskich jako niewiadomemu miejsca zamieszkania, do drzwi Sądowych przybiłem.

Felix Cebulski Woźny Kommissyi Radziwiłłowskiej.

R. 1824 lipca 3 dnia świadcze że Woźny wyżej wyrażony relacją tego edyktałnego pozwu urzędownie zeznał. Aktowy w Sądzie Kommissyi Radziwiłłowskiej Rejent Józef Doboszyński.

Wolno drukować Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłłowskiej.

3. Oświadczenie imieniem Franciszka Arciszewskiego b. Deputata ptu lepelskiego czynię się w następnej osnowie, mając żalujący proces w Sądzie Ziemskim ptu Wileńskiego z nieprawym opiekunem zesłym Hipolitem Podbereskim b. Prezydentem Ziem. ptu Wileńskiego, o zabor spadkowego majątku po zesłym Xiędzu Julianie Poderni Opacie Trockim wuju rodzonym, przeszło na trzydzieście tysięcy rubli srebrnych zabrany i bezprawnie przywłaszczony, o który i teraz kontynuje się proces z sukcesorami onego WW. Alexandrem, Xawerym synami, Zofiją w panienskim stanie a Adelią w zamęzcziu Antoniową Rudominową Sędzią Gran. ptu Wilkomir. córkami Podbereskimi, gdy majątek Muśniki w ptcie Wileńskim tegoż zesłego Podbereskiego spadkiem do sukcesorow doszły podług prawa ulega nieodbitę odpowiedzi za pretensją żal., przeto niżej piszący się ostrzega, iżby nikt przed zaspokojeniem onego nie raczył wchodzić w żadne umowy z sukcesorami Hipolita Podbereskiego o majątek Muśniki, odpowiedzi niżej piszącego się uległy. Franciszek Arciszewski Deputat ptu Lepelskiego.

Roku 1824 mca julii 4 dnia przed aktami Ziemskimi ptu Wileńskiego stawając osobicie WJPan Franciszek Arciszewski b. Deputat ptu Lepelskiego oświadczenie przez się podpisane do protokołu wpisać podał i w onym własnoręcznie podpisał się. Przyjąłem Jan Zienkiewicz W. Z. Rejent.

Takowe oświadczenie przyjęte byż może do druku poświędzam Mateusz Seybutt Romanowicz Sędzia Ziemski ptu Wileńskiego.

3. W sprawie konkursowej po złączonych aktoratach na majątek WJPana Szymona Montwiłły Sędziego b. Grodzk. ptu Telszewskiego Kłaysze zowiący się, z atynencyami w Xięstwie Zmudz. w parafii Żoranskiej w powiecie Telszewskim leżący, i wszelkie jego mienie, w skutek w roku niniejszym 1824 maja 17 dnia pisanego, a 20 dnia w Ziemstwie ptu Telszewskiego aktykowanego oświadczenia, w tymże

roku miesiąca junii 26 dnia w pomienionym Ziemstwie powiatu Telszewskiego ogłoszonym wyrokiem, taxa i exdywizya, oraz administracya naznaczonemi zostały, i takowym wyrokiem, tak przez stawających, jako też niestawających, komportacyą nadzien czwarty miesiąca augusta roku idącego, do kancelaryi aktowej Ziemskiej powiatu Telszewskiego, pod karami sprzeciwienia determinowano, lokacyą komportowanych papierów do trzech niedziel zakryłono, termin złożenia się Sądu Exdywizorskiego dzień pierwszy miesiąca sierpnia w mieście Telszach ku zrealizowaniu całej massy długów W. Montwiłły przeznaczono, i za niejawieniem pretensyów, lub kredytów przed lokacyą, wieczną amissją na niedowodzących zaświadczyć i zapisać wskazano, a po realizacyi w miejscu wydziały uczynić wyrokiem poprzrzekszy, o takowej decyzyi trzykrotnie przez Gazetę Kuryera Liewskiego ogłosić zadecydowano.

Aloizy Gadon Sędzia Ziemski Telszew. Kawaler.

Józef Daniłowicz Sędzia Ziem. Telsz.

Antoni Sankowicz Ziem. Telsz. Sędzia.

Stanisław Mackiewicz Rejent Dekr. Ziem. i Podkomor. ptu Telszewskiego.

3. Sąd Ziemski Gubernii Wołyńskiej powiatu Ostrońskiego, mając zwrócone sobie przez posrednictwo Rządu Gubernialnego Wołyńskiego, z tamejszego kryminalnego Wremiennego Departamentu dzieło, o zbiegłych spod straży mieyskiej Ostrońskiej turmy w roku 1815 z dnia 26 na 27 augusta nocną porą, cyganie Semenie Danilewiczu czyli Hołomelczuku i żonie jego Ahafii sądzonych za kradzież u Obywatelki tutejszego powiatu W Kunegundy Omiecińskiej, i innych ludzi, różnych zelażnych sprzętów, i koni, popełnioną; dla wzięcia od nich rewersow oniegwałtownym indagowaniu ich, i wyznań czyli oni po takowej ucieczce nieuczynili jakiego występku, kiedy po zniesieniu się z tutejszym Niższym Sądem, miejsce ich znajdowania się odkryte nie zostało; przeto stosownie do Ukazow Rządzącego Senatu roku 1805 dnia 23 oktobra i 30 kwietnia 1820 roku wypadłych; czyni się niniejsza publikacya, czy nieodkryją się gdzie powyższe osoby na mieszkaniu lub czasowym przebywaniu: aby onych raczyły wszelkie władze mieyskie i wieyskie dostawić pod strażą, do najbliższej policyi, dla odesłania onych przez posrednictwo wewnętrznej straży, w Sąd ten. Dan w mieście powiatowym Ostrogu roku 1824 dnia 14 junii.

Podsędek Ziemski powiatowego Sądu Ostrońskiego Leon Krzyżanowski.

Ziemski Rejent Alexander Rossowicki.

w Xięgarni Uniwersyteckiej są do przedania:
Liptńskiego Waryacye na skrzypce w kwartecie z tonu G. ułożone na Fortepiano przez J. N. Rennera . . . . . 50 kop.
Kalaidacusticon. Divertissement musical pour les amateurs du Forte-Piano renfermant plus de 214 millions des Valses . . . . . 1 R. 85 kop.

	Czas obserwacyi	Wysokosc Barom.	Wys. Ther. Eau.	W i a t r y.	Odmiana w powiat
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 12 god. 2 wiecz.	27 cal. 9,7 lin.	+ 15,25 stopni.	Póln. Zach.	Pogoda.
	dnia 13 — — — —	27 — 7,9 —	+ 19 — —	Południowy.	Pochmurno.
	dnia 14 god. 5 z rana	27 — 7,4 —	+ 12 — —	Południowy.	Pochmurno.